



Kolotoč pôžičiek sa pre Morovičovcov ani po rokoch ešte neskončil

PÔŽIČKY môžú BYŤ ZÁKERNOU PASCOU

„Nezľavujte zo svojich nárokov, veď Štedrý večer sa nevolá štedrým náhodou...“ Predvianočné obdobie je pre reklamy na rýchle, pohodlné, doslova na ruku položené pôžičky ako dážď pre huby. Hučia na nás zo všetkých strán. Čo na nás už nehučí, je to, čo nás to môže stáť. Nebankové spoločnosti sú totiž schopné nám to po Vianociach vyúčtovať napríklad aj s päťdesiatdeväťtisícpercentným úrokom. Čítate správne – päťdesiatdeväťtisíc percentným...!

Tí, čo v tom vedľa chodiť, zvyknú hovoriť, že banky sú ochotné požičať len tým, ktorí to v podstate nepotrebujú, čiže by si vedeli požičaná sumu za rovnaký čas, ako ju splácajú, odkladať aj z vlastných príjmov. Dá sa teda povedať, že nejakou takou bola aj rodina Dagmar Morovičovej, spokojnej matky troch zdravých detí, z ktorých s najmenším ešte bola na materskej dovolenke, a hlava rodiny bola ich živiteľom. Banky síce rátať s tým, že takto to nemu-

sí byť navždy, a preto klientov nechajú s úverom platiť aj poistenie v prípade smrti. Proti nešťastiu však nijaké poistenie nie je. Nič, čo by mohlo spraviť niečo s chvíľou, keď im na začiatku jedných prázdnin prišli povedať, že ich prostredného, desaťročného syna na bicykli cestou na ihrisko zachytil autobus a vliekol ho dvadsať metrov pred sebou. Hoci lekári mu nádej nedávali, Mária sa nedala. S amputovanou nohou a navždy poškodeným mozgom, ale prežil. Keď si ho priviez-

li domov, bol ako novorodenec, ktorého museli prebaľovať, kŕmiť, ktorý nevedel hovoriť. Bolo jasné, že na jeden príjem už budú odkázaní navždy. Na prvý pohľad, žiadny problém, veď tak to bolo aj doteraz. No druhý už taký optimistický nebol – zdravé desaťročné dieťa nepotrebovalo plienky, lieky, nemalo v dôsledku poškodenia mozgu neovládateľné návaly zlosti, ktoré sa končili rozbitým nábytkom či okennými tabuľami. A keď sa máte rozhodnúť, či necháte rodinu mrznúť a zaplatíte splátku banke, alebo dáte zaskliť okno za tisícku, vtedy ešte korún, a úver v tom mesiaci jednoducho pustíte z hlavy, asi je odpoveď jasná. A takéto kruté voľby musela Dagmar robiť každú chvíľu – lieky alebo splátka? Plienky alebo splátka? Vtedy ponuky nebankovníkov, ktoré neskúmali príjmy ani rodinnú situáciu, vyzerali ako podaná ruka na pomoc, aj keď si tá ruka pýtala späť dvakrát toľko, ako im dala...

PÔŽIČKOVÝ DOMINO EFEKT

Zo stopercentným úrokom je úver nekonečný, aj keď by už život bol len rozprávkovou prechádzkou ružovým sadom, čo život Morovičovcov ani zďaleka nebol.

Osudová nehoda síce poriadne rozkývala ich život, ale napriek tomu zostal ako-tak stáť. Až nová rana v podobe rakoviny ich už aj tak ťažko skúšaného Mária ho začala búrať doslova dominovým efektom. Z malého chlapca vyrástol na vozíku mohutný pubertiak, s ktorým si úšla Dáša už nedokázala poradiť. V nemocnici jej teda naznačili, či by nemohol otec... Vymenili sa teda, hlava rodiny opustila prácu a stala sa synovým opatrovateľom s mizerným príspevkom od štátu a Dáša si našla zamestnanie hneď dve. Mužský príjem do rodiny však nevykryla. Navyše, o každý deň na nemocničnom lôžku, aj keď tam s ním bol Štefan dvadsaťštyri hodín a staral sa o svojho syna rovnako ako doma, mu bol vyplatený nižší opatrovateľský príspevok. No a teraz splácajte úvery! Živte dve školopovinné deti! Traste sa pred exekútorom, ktorého poslal mobilný operátor, lebo už nemáte ani na telefón, hoci ho životne pri chorom dieťati potrebujete! A mesiac čo mesiac zubami-nechtami bráňte pripojenie na elektrinu, lebo elektrárne nemajú osobitnú tarifu pre životom skúšaných ľudí. Alebo využite ďalšiu ponúknutú možnosť – úverovú kartu od nebankovky...

ANI PREDAJ DOMU BY NESTAČIL

Prvá nebankovka bola blahosklonná – platte aspoň po eure, dvoch, aby ste sa nedostali medzi neplatičov. To Dáša zvládala, ale ostatné úvery nad ňou stále viseli a visia ako Damoklov meč. Kedy spadnú? „Ani keby som predala dom a šli by sme pod most, všetko by sa mi z toho nepodarilo,“ povzdychne si Dagmar, ktorá síce už splatila veľa, ale keďže sa jej to nepodarilo včas, stále spláca len úroky. Raz jedny, raz druhé, raz tretie... A od tých, na ktorých splátky nemá, lebo zaplatila tým druhým, počúva vyhrážky, čo všetko jej zoberú. Nielen Dáša, ale tisíce Slovákov by chceli radu, ako z tohto kolotoča vysadnúť, no odborníci majú jedinu – nikdy nastúpiť. „Je to skrátka ruské kolo, z ktorého sa nedá vystúpiť,“ odmlčí sa Dagmar a ukážuc na titulok v novinách spred pár mesiacov o samovražde otca rodiny kvôli pôžičke z nebankovky po tom, čo prišiel o dom, trpkosť skonštatuje: „...len tragicky vypadnúť.“ Agent, ktorý si chodí po peniaze osobne, jej síce nedávno strhol poklonu, že by si zaslúžila medailu za to, že aj keď po kúsku, predsa len spláca, v skutočnosti však pôžičkové spoločnosti metále neposielať, len exekútorov...

NA ÚVERY BY NEMALA ÍŠŤ VIAC AKO TRETINA PLATU

■ Vztah s bankou je zväzok z rozumom. Akú veľkú časť z príjmu je teda podľa executive manažera spoločnosti Partners Group SK Michala Škvareninu rozumné zaťažovať splátkami úveru?

Rozumná hranica zaťaženia sa pohybuje na úrovni do tridsať percent z príjmu. Pri rodinnom rozpočte by ste mali však brať do úvahy prípadné výpadky príjmu, ako je napríklad materská dovolenka. Banka vás však pustí až do päťdesiat percent z príjmu, niektoré dokonca až do šesťdesiatich percent z čistého príjmu. Tu však už rozprávame o rizikovom pás-

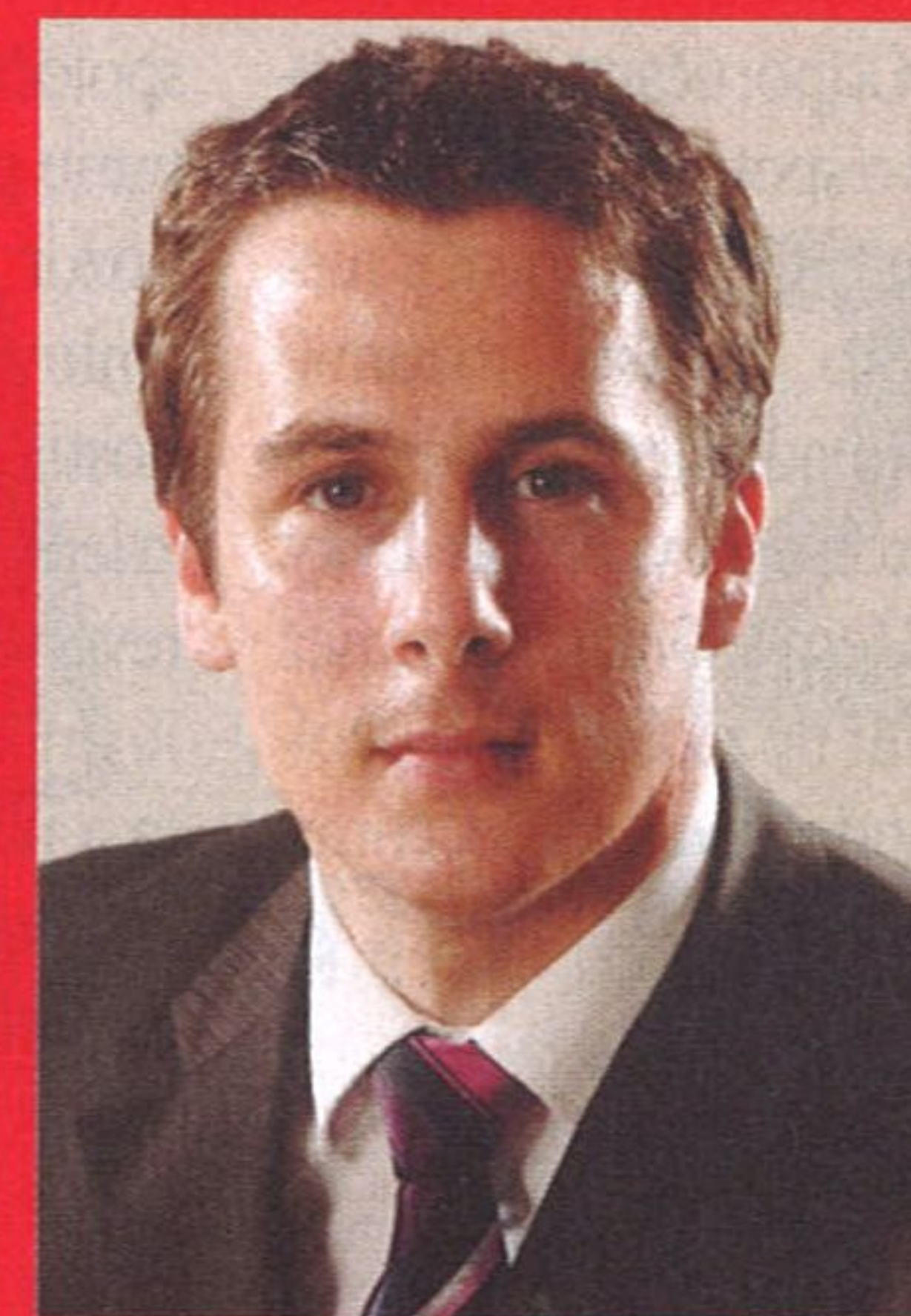
me, kde neodporúčam pohybovať sa.

■ Čo ak nás nepustí nikam, naopak, úver nám nedá? Zostáva len nebankovka?

Stále je možnosť nechať posúdiť svoju schopnosť splácať ostatným bankám na trhu. Nebankové subjekty sú totiž len krajné riešenia.

■ Ako je všeobecne známe, už malé pochybenie v splácaní sú schopní trestať exekúciou majetku. Sú banky v tomto zmierlivejšie?

Celkom určite, banky sú ochotné upraviť výšku splátky, predĺžiť do-



bu splatnosti, prípadne obmedziť splácanie na dobu určitú len na úroky, nie istinu úveru. Dôležité je však problémy so splácaním bez odkladania riešiť, dohoda s bankou je vždy lacnejšia ako exekúcie či nútený predaj nehnuteľnosti.

Súťaž

VIANOČNÝ DARČEK od ZERVA cosmetics

Balíčky špičkovej dekoratívnej kozmetiky ZERVA potešia všetky ženy.

So zľavou 20 %, praktickou kozmetickou taštičkou a poukazom na líčenie alebo školu líčenia (v Bratislave).

Dokonalé pery získate použitím správnej ceruzky, dlhotrvácného rúžu a lesku s včelím voskom.

A k tomu lak na nechty vo farbe rúžu.



Pre tých, ktorí nevyhrali, si môžu vianočný balíček stále zakúpiť. Vianočná cena je 39 eur (pôvodne 55 eur). Viac informácií na www.zervacosmetics.sk/vianocne-balicky

NAŠI VERNÍ ČITATELIA SA MOHLI ZAPOJIŤ DO SÚŤAŽE A VYHRAŤ BALÍČEK OD ZERVA COSMETICS A Z NICH SME VYZREBOVALI TROCH VÝHERCOV: OĽGA ĎATELINKOVÁ, KRÚŠOVCE, LENKA HUSÁROVÁ ZBÝŇOV, ANNA PODHOROVÁ, VIDINA.

SRDEČNE BLAHOŽELÁME.



OD NEVÝHODNEJ ZMLUVY MÔŽETE ODSTÚPIŤ

Ak pôžičku, často s nehorázne nevýhodnými podmienkami, nesplácame, vyzerá to, že zákon je na strane našich veriteľov, ale je to podľa právnický a podpredsednícky Združenie na ochranu a pomoc spotrebiteľom v núdzi Mgr. Bc. Jany Lesňákovéj naozaj tak?

V mnohých prípadoch je suma, ktorú má spotrebiteľ za poskytnutý úver vrátiť, neúmerne vysoká. Keď spočítame výšku úrokov a poplatkov za po-

skytnutie úverov alebo pôžičky, neraz dostaneme až šesťdesiat percent z požičanej sumy ročne. Takáto odplata za úvery je neprípustná a v prípade, že bola zneužitá neskúsenosť, tieseň a neznalosť klienta, možno hovoriť o občianskoprávnej úžere. Takéto konanie odporuje ustanoveniam Občianskeho zákonníka. V trestnoprávnej rovine je problematika úžery upravená v ustanovení v Trestnom zákone.

■ **Trestným sa to stáva až uzavretím zmluvy alebo je v rozpore so zákonom už ponuka na nevýhodný úver?**

Áno, trestný čin úžery je možné spáchať aj v štádiu pokusu, takže skutok nemusí byť dokonaný.

■ **Ak niečo také človek podpíše, nie je cesty späť?**

V prípade, že dôjde k podpísaniu zmluvy mimo obchodných priestorov, napríklad priamo doma alebo na pracovisku spotrebiteľa, ak si spotrebiteľ podpís na tomto mieste nevyžiadal, je spotrebiteľ podľa zákona

o ochrane spotrebiteľa pri podomovom a zásielkovom predaji oprávnený bez uvedenia dôvodu odstúpiť od zmluvy v lehote siedmich pracovných dní odo dňa uzavretia zmluvy. Odstúpením spotrebiteľa od zmluvy sa táto od začiatku ruší. Ale aj ak nedošlo k podpisu doma či v práci, právo odstúpiť od zmluvy bez udania dôvodu spotrebiteľovi garantujú ďalšie predpisy, napríklad zákon o spotrebiteľských úveroch, kde je spotrebiteľ oprávnený od zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpiť dokonca v lehote 14 dní od jej uzavretia. Ak už zákonná lehota na odstúpenie od zmluvy bez uvedenia dôvodu uplynula, môže od nej spotrebiteľ odstúpiť podľa Občianskeho zákonníka, a to v prípade, ak zmluvu uzavrel v tesni a za nápadne nevýhodných podmienok.

■ **Je možná nejaká obrana, aj keď už hrozí exekúcia?**

Áno. Je dôležité podať odpor proti platobnému rozkazu, námietky proti rozhodcovskému súdu, čo je súkromná firma, smerujúce k tomu, že nie je oprávnený rozhodovať spor. Dokonca, aj keď už exekúcia prebieha, stále majú spotrebiteľia možnosť brániť sa. Vždy je dôležité skúmať zákonnosť a oprávnenosť exekúcie.

337,70 €, centrum jej môže pomôcť aj v súdnom konaní, a to buď určením advokáta, alebo zastupovaním pred súdom.

■ **Je to spoplatnené?**

Spoplatnená je spomínaná predbežná konzultácia, a to sumou 4,50 €. Hoci je Centrum právnej pomoci určené ľuďom v materiálnej núdzi, nie je v možnostiach centra v rámci prvého kontaktu skúmať príjem a majetok osoby, ktorá na túto konzultáciu príde. Čo sa týka ďalšej pomoci, zákon podľa výšky príjmu diferencuje ľudí, ktorí majú nárok na pomoc bezplatne, a ktorí sú povinní istú čiastku doplatiť. Táto suma je pritom maximálne vo výške 40 €.

■ **A čo tí, ktorí nie sú v materiálnej núdzi?**

Je tu vždy možnosť obrátiť sa na spotrebiteľské združenia, ktorých zoznam vedie Ministerstvo hospodárstva SR.

OBCHOD S ILÚZIAMI

Noviny sú plné informácií o zlých koncoch dlžníkov nebankovník, tak prečo do toho idú ďalší, prečo sa neporadia? Logická otázka, ktorá po takomto príbehu mnohým napadne. Odpoveď – lebo sa hanbia, znie niekomu možno, naopak, nelogicky. Aj odborníkovi na krízovú intervenciu Radovanovi Bránikovi?

Vôbec nie, akútny nedostatok financií je nesmierne stresujúci. Neochota banky poskytnúť úver môže doslova viesť k strate sebaúcty. Človek vystavený odmietnutiu dostáva informáciu, že nie je dostatočne dôveryhodný. To nie je niečo, s čím by sa ľudia chceli chváliť. Do firmy poskytujúcej rýchle pôžičky zvyčajne prichádza klient s pocitom zlyhania a obchodný model týchto firiem je postavený na tom, že sa aj k chudobným a zadlženým ľuďom správajú slušne a s rešpektom a vytvárajú tak falošný obraz sveta, v ktorom

sú na jednej strane tí, ktorí im neveria a neboli im ochotní požičať, a na druhej strane tí dobrí, ktorí chápu ich problémy a požičajú im dajú. Ide však iba o obchodnú stratégiu a úsmev sa stratí v okamihu, keď treba splácať.

■ **Samozrejme nielen pôžičku, ale aj premrštené úroky. Sami ste upozornili na firmu, ktorá síce malými písmenami, ale otvorene priznáva takmer šesťdesiatpercentné. Málokto drobné písmenká však číta, prečo?**

Tieto firmy sľubujú rýchle vybavenie, niekedy až také rýchle, že ich pracovníci vytvoria doslova dusnú atmosféru v okamihu, keď by si niekto chcel tie malé písmenká čítať. Prichádza na rad veľavýznamné pozeranie sa na hodinky alebo do-



konca poznámky typu „ak nám neveríte, nemusíte si požičať“. Treba si navyše uvedomiť, že do takejto firmy zvyčajne prichádza človek v akútnom stre-

se, čím je jeho schopnosť odhadnúť riziko významne znížená.

■ **Ak by si ho aj uvedomil, je ten, kto je v skutočnej núdzi, takúto pôžičku schopný odmietnuť, keď už má peniaze na dohľad?**

Takýto človek je postavený pred rozhodnutie: buď tu a teraz okamžite ukončím stres z nedostatku financií, alebo mi už zajtra zazvoní na dvere exekútor a prídem o dom. V takejto situácii aj odklad o deň znamená nesmiernu úľavu. Pretože ak si mám vybrať medzi okamžitým pádom na dno, alebo je ešte hoci len ilúzia, že sa tomu vyhnem, vždy si vyberiem ilúziu. Na Slovensku je

prítom možné legálne zbankrotovať a ide o súdom riadený proces, ktorý nemá na človeka v núdzi likvidačný efekt. Bankrot je však verejný, o pôžičke v nebankovke sa susedia nemusia dozvedieť.

■ **Z tohto je jasné, prečo do toho úveru idú klienti, ale prečo do toho ide spoločnosť, keď vie, že má proti sebe človeka zadlženého po uši?**

Netvárame sa, že veritelia netušia, čo ich čaká. Ich biznisplán je priamo postavený na očakávaní, že veľká časť klientov nebude schopná úver splatiť. Zvyknú sa lutovať, že prišli o peniaze, v skutočnosti však dopredu vedeli, že idú do biznisu, v ktorom sa so zlyhaním klienta počítajú. Zneužívajú núdzu klienta a získavajú majetok v niekoľkokrát násobnej hodnote. Oni v podstate nestoja o vrátenie dlhu. Oveľa viac sa im vypláť klient, ktorého pre malý dlh pripraví o pozemok, dom či auto.

KATARÍNA ALBERTY ONDREJKOVÁ
Foto: Peter Žákovič, archív, Thinkstock

NEPODPISUJTE, ČOMU NEROZUMIETE



Na jednej strane firma, ktorej obchodný úspech je skrytý v drobných písmenkách na zmluve, na druhej často človek, ktorý má čo robiť, aby rozumel aj tým veľkým. Má podľa právnicka Mgr. Dušana Bruckera z Centra právnej pomoci spotrebiteľ šancu?

■ **Ktoré sú teda najčastejšie pasce nebankovník?**

Sú spoločnosti, ktoré poskytujú úvery za slušných podmienok. U tých, čo také nie sú, za najväčšie pasce možno považovať snahu pomocou relatívne nízkych úrokov vyvolať zdanie, že pôžička je výhodná. V zmluve sú pritom často nenápadne zahrnuté položky, ktoré úver zásadne predražujú. Stretol som sa napríklad s tým, že nebanková

spoločnosť si ako poplatok za poskytnutie pôžičky účtovala 1 500 €. Veľký pozor si treba dať tiež na to, či ma zmluva nezaväzuje na ďalšie povinnosti, okrem platenia splátok, nerieďka je totiž súčasťou zmluvy tzv. revolving, o ktorý klient zväčša nestojí, pričom je mu vydaná kreditná karta a neustále mu je navyšovaný úverový rámec, čo si človek nemusí ani všimnúť, no musí za to platiť.

■ **Ak sa človek do takejto pasce chytí, čo pre neho vaše centrum môže urobiť?**

Môžeme klientovi poskytnúť takzvanú predbežnú konzultáciu zmluvy, a to najviac v dĺžke jednej hodiny. V prípade, ak takáto fyzická osoba spĺňa podmienky zákona, čiže je v materiálnej núdzi, spor nie je zrejme bezúspešný a ide v ňom o viac ako

active beauty
svet plný výhod



-25 %

na vianočné balíčky

Uplatnite si od 01. 12. do 24. 12. 2013 na termináli 35 bodov a získajte kupón so zľavou -25 % na vianočné balíčky.

Kupón na zľavu platí do 24. 12. 2013.
Predaj je obmedzený na 10 ks z každého druhu výrobku.

www.dm-drogeriemarkt.sk
www.facebook.com/dm.Slovensko



TU SOM ČLOVEKOM
TU NAKUPUJEM